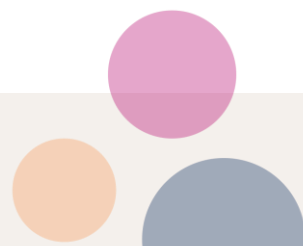

Pedagogisch beleidsplan

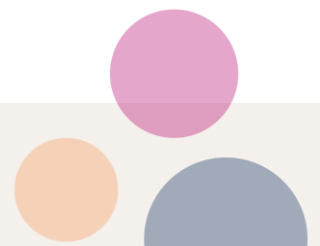
Stichting Kinderopvang Nissewaard

Locatie: Peuterschool de Vliegerdt, Heenvliet

INHOUD PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Inleiding	3
H1. De verzorging van het kind	5
1.1 Sfeer van veiligheid en vertrouwen	5
1.2 Continuïteit	5
1.3 Verzorging	9
H2. Het scheppen van ontwikkelingsmogelijkheden	12
2.1 Ontwikkelingsgebieden	12
H3. Het overbrengen van waarden en normen	19
H4. Samenwerking met de ouders	21
4.1 Samenwerking ouder en leidster	21
4.2 Informatielijnen en overlegvormen	21
4.3 Externe contacten ten behoeve van pedagogisch handelen	24

INLEIDING

Stichting Kinderopvang Nissewaard (SKN) is een professionele kinderopvangorganisatie in Nissewaard en heeft als missie: *'Het bieden van een goede en kwalitatief verantwoorde opvang aan de ouder voor zijn kind'*.

SKN hanteert de volgende waarden:

- De opvoeding van een kind vindt plaats in gedeelde verantwoordelijkheid met de ouder, op basis van veiligheid en geborgenheid, waarbij liefde en vertrouwen voorop staan;
- De ontwikkeling van het individuele kind wordt zo optimaal mogelijk bevorderd, al naar gelang de aanleg en het temperament;
- De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gestimuleerd, de nieuwsgierigheid geprikkeld en de behoefte om ervaring op te doen wordt aangemoedigd.

Stichting Kinderopvang Nissewaard (SKN) is een kleinschalige organisatie, lokaal ingericht en gespecificeerd in buitenschoolse opvang, dagopvang en peuteropvang. Onze locaties zijn verspreid over Abbenbroek, Heenvliet, Geervliet, Rozenburg, Zuidland en Zwartewaal. In basisschool de Vliegerdt in Abbenbroek is een Peuterschool groep gevestigd met maximaal 15 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. De Peuterschool is tijdens de reguliere schoolvakanties gesloten. De gediplomeerde pedagogisch medewerkers hebben veel persoonlijke aandacht voor de kinderen. Er zijn elke dag 2 pedagogisch medewerkers aanwezig.

In de peuterschool wordt een dagprogramma aangehouden. Deze structuur is erg belangrijk voor kinderen.

Stichting Kinderopvang Nissewaard heeft zowel een economische, een pedagogische als een sociale functie. We maken het voor ouders mogelijk om werk en gezin te combineren. We bieden jonge kinderen niet alleen verzorging en geborgenheid, maar stimuleren kinderen ook gericht op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals de motorische, sociaal-emotionele en taal ontwikkeling. Gedurende de gehele week worden activiteiten aangeboden die aansluiten bij de verschillende ontwikkelingsgebieden. We zijn een erkende VE organisatie en maken gebruik van het programma Startblokken. Dit programma sluit aan bij de programma's van de basisscholen in de gemeente Nissewaard. Taalontwikkeling speelt een belangrijke rol, kinderen met taalproblemen krijgen extra ondersteuning.

Kinderen ontmoeten andere kinderen en leren van jongs af aan respectvol met elkaar om te gaan. Een blij en tevreden kind betekent ook dat ouders hun kind met een gerust gevoel aan onze zorg kunnen toevertrouwen.

Daarbij is rust en regelmaat belangrijk in een veilige omgeving. Bij beslissingen die in de organisatie genomen worden, op welk niveau dan ook, wordt een afweging gemaakt of deze past binnen het pedagogisch beleid en of er verbeteringen mogelijk zijn. Een belangrijke doelstelling in het financieel beleid is dat kinderopvang betaalbaar blijft, we bieden kinderopvang zonder winst oogmerk.

De organisatie heeft een goede reputatie binnen de gemeente en in de regio. Stichting Kinderopvang Nissewaard is ketenpartner in verschillende basisscholen en neemt deel aan de VVE projectgroep van de gemeente Nissewaard. In de lokale zorgstructuur werken wij samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin, de basisscholen, het consultatiebureau en de peuterspeelzalen. SKN¹ neemt deel aan het LEA² overleg.

¹ Lees Stichting Kinderopvang Nissewaard.

² Lokaal Educatieve Agenda

Er wordt voldaan aan alle wettelijke eisen. Het inspectierapport van de GGD is terug te lezen via www.sknissewaard.nl.

Het doel en daarmee de visie van Stichting Kinderopvang Nissewaard staat in de statuten als volgt geformuleerd: *'Het bevorderen van de mogelijkheid van kinderopvang, het zelf verzorgen van deze opvang alsmede al hetgeen het vorenstaande kan bevorderen, alles in de ruimste zin'*.

In de wet zijn de vier pedagogische doelen van Rixsen-Walraven opgenomen als definitie van 'verantwoorde kinderopvang'. Die pedagogische doelen zijn: het bieden van emotionele veiligheid; het bevorderen van de persoonlijke competentie; het bevorderen van de sociale competentie; de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden.

Deze doelen worden in het pedagogisch beleidsplan in de verschillende hoofdstukken concreet uitgewerkt en zijn zichtbaar in de praktijk.

In het pedagogisch beleidsplan worden de volgende aandachtsgebieden beschreven:

1. De verzorging van het kind;
2. Het scheppen van ontwikkelingsmogelijkheden voor het kind, emotionele veiligheid, persoonlijke competentie en bevorderen van sociale competentie;
3. Het overbrengen van normen en waarden aan het kind;
4. Samenwerking met ouder.

1. DE VERZORGING VAN HET KIND

1.1 Sfeer van veiligheid en vertrouwen

In de peuterschool draait altijd alles om het kind. Zijn of haar belang staat voorop. Dit betekent dat het programma, de regels en de activiteiten in eerste instantie zijn afgestemd op de behoeften van het kind.

Sfeer in de groep

Het kind wordt opgevangen in groepsverband. Daar wordt een samenlevingsvorm onder verstaan, bestaande uit leiding en kinderen. In een groep worden kinderen van verschillende leeftijden, culturen en karakters samengevoegd. In een groep kunnen kinderen zich op een uitstekende manier sociaal ontwikkelen. Ook kunnen kinderen er gemakkelijk van elkaar leren, wat dan ook de meerwaarde van de groep is.

Van essentieel belang is ook de sfeer in de groep. Dat wil zeggen dat het kind zich fijn, veilig en geborgen voelt en de begeleiding met zorg en plezier werkt. Wederzijds respect en vertrouwen van leidster en kind liggen hieraan ten grondslag. Vanuit deze basis zal er een hechtingsrelatie ontstaan waardoor het kind zich optimaal zal kunnen ontwikkelen tot een zelfstandige persoonlijkheid.

Onderdeel zijn van een groep geeft jonge kinderen een gevoel van vertrouwen. Vertrouwde handelingspatronen zoals dagritme en rituelen geven een gevoel van veiligheid en verbondenheid aan kinderen. Heel jonge kinderen kunnen al samenspelen als ze het speelpatroon (her)kennen door de herhaling en hebben daar ook veel plezier bij, vooral met zang en grappige bewegingen.

1.2 Continuïteit

Continuïteit is een belangrijke voorwaarde om veiligheid en geborgenheid te garanderen. Deze continuïteit wordt op diverse manieren gewaarborgd.

Plaatsing

- Peutergroep de Vliegerdt is op maandag, dinsdag en donderdag van 8.00 uur tot 13.30 uur geopend. Afhankelijk van de wensen van de ouder kan er gekozen worden voor een contract van 8.30 uur tot 11.30 uur of van 8.00 tot 13.30 uur;
- Een kind wordt in een vaste stamgroep geplaatst met een eigen ruimte;
- Ouders kunnen voor de opvang van hun kind extra dagen aanvragen. Een kind wordt op vaste dagen gebracht dat wil zeggen van tevoren wordt afgesproken op welke dagen het kind de peutergroep bezoekt;
- Een kind weet welke vriendjes en pedagogisch medewerkers hij op die dagen kan verwachten;
- Een kind wordt voor tenminste 2 dagdelen per week geplaatst;
- De continuïteit in de opvang wordt verder gewaarborgd door het afsluiten van een overeenkomst voor tenminste 2 maanden.

Groepsindeling

De peutergroep in de Vliegerdt is op maandag, dinsdag en donderdag geopend tussen 8.00 uur en 13.30 uur.

Wennen

De peuter krijgt rustig de gelegenheid om vertrouwd te raken met de nieuwe omgeving van de peuterschool. De ouder en het kind krijgen de mogelijkheid vooraf op de peuterschool te komen kijken. Tussen de “startdatum contract” en de datum “start vaste opvang” kan voor hen een wenmoment worden afgesproken waarop het kind bijvoorbeeld van 9.00 tot 11.00 uur kan komen. Wennen kan uitsluitend op basis van beschikbaarheid.

Om het wennen wat gemakkelijker te laten verlopen, is het prettig als het kind een speeltje, doekje, knuffel, speen of iets dergelijks bij zich heeft. Ook een vast afscheidsritueel helpt bij het soepel laten verlopen van een wenperiode.

Brengen en halen

Als het kind wordt gebracht zijn er enige vaste rituelen. Jas en tas (met naam) worden aan de kapstok gehangen. De schoenen worden op de eigen plaats gezet. Tijdens het brengen en halen kan de ouder met de leidster actuele informatie over zijn/haar kind uitwisselen.

Ook het ophalen volgt in een vast patroon. De persoonlijke zaken worden in de tas gedaan en na het nog even vertellen, hoe de ochtend is verlopen, wordt er afscheid genomen. In de peutergroep zijn vaste haaltijden (om 11.30 uur of om 13.30 uur) en brengtijden (om 8.00 uur of om 8.30 uur). Als er een grote verandering in de tijden optreedt, wordt dit gemeld, zodat de leidster het kind kan inlichten wanneer het wordt gehaald.

Alleen de ouder haalt het kind op, tenzij van tevoren anders is afgesproken. Indien de ouder een andere persoon wenst te machtigen om het kind te halen, zijn hiervoor 'toestemmingsformulieren' verkrijgbaar.

Dagindeling

Dagschema Peuterschool de Vliegerdt	
8:00 – 8:30 uur	Het brengen van de kinderen
9.00 uur	Vrij spelen, maar ook ontwikkelingsgerichte activiteiten
9.30 uur	Zingen, drinken en eten van fruit
10.00 uur	Verschoonronde en toilet ronde
10.15 uur	Activiteit binnen/buiten en/of thema activiteiten
11.15 uur	Opruimen en ochtend afsluiting
11.30 uur	Kinderen gaan naar huis
11.45 uur	Drinken en eten
12.15 uur	Verschoonronde en toiletronde
12.30 uur	Vrij spelen, maar ook ontwikkelingsgerichte activiteiten
13.30 uur	Kinderen gaan naar huis

Een gestructureerde dagindeling geeft het kind veiligheid en rust. Het weet wanneer het vrij spelen is, waarmee kan worden gespeeld, wanneer de eet- en drinktijden zijn etc.

In de groep werken wij met dagritmekaarten. Dagritmekaarten geven peuters rust, duidelijkheid en houvast over wat er die ochtend op het programma staat. Herhalingen maken de wereld voorspelbaar en veilig. Daarom hebben jonge kinderen vaste gewoontes en rituelen nodig.

Pedagogisch medewerkers geven kinderen inzicht in het dagritme met behulp van foto's aan de muur. Als een kind gedurende de ochtend naar zijn/haar ouders verlangt, kunnen we met het kind benoemen hoe de ochtend verloopt: 'We gaan zo buitenspelen, dan een crackertje eten en wat drinken, dan nog even spelen en dan komt papa/mama je weer ophalen.'

De pedagogisch medewerkers laten de tweejarigen al de foto's of plaatjes zien die het dagritme weergeven. Maar met 3 jaar beginnen de meeste kinderen deze symbolische voorstelling van het dagritme actief te gebruiken om hun dag te begrijpen. Kinderen kunnen ook steeds beter vooruit kijken en evalueren. Om deze vaardigheid te ontwikkelen stellen de pedagogisch medewerkers vragen over wat de kinderen willen gaan doen.

Ook de vaste regels zoals: op elkaar wachten bij aanvang van eten en drinken en aan tafel zitten als je eet en drinkt, zorgen voor continuïteit van de dag van het kind.

Pedagogisch personeel

In de groep werken per week 2 pedagogisch medewerkers. Zij worden op 3 vaste dagen en tijden ingeroosterd. 1 pedagogisch medewerker werkt van 7.30 tot 13.30 uur. De andere pedagogisch medewerker werkt van 8.00 tot 13.30 uur. Er is altijd minimaal 1 vaste leidster van de groep als vast gezicht aanwezig.

De peutergroep heeft vaste invalmedewerkers voor vervanging bij vakantie en ziekte, zodat ook hier de continuïteit zo goed mogelijk gewaarborgd blijft. Wij maken geen gebruik van uitzendkrachten. Ook inval pedagogisch medewerkers krijgen een vast contract.

Stagiaires en vrijwilligers

In de groepen worden wij regelmatig ondersteund door stagiaires vanuit de opleiding MBO Pedagogisch Medewerker niveau 3 of 4, Social-Work of Pedagogisch Educatief Professional. Ook bieden wij de mogelijkheid voor een BBL leertraject binnen Stichting Kinderopvang Nissewaard. De richtlijnen voor alle leerlingen binnen SKN staan beschreven in ons stage-beleid. Ook de inzetbaarheid van de stagiaires staat hierin beschreven. Het stage-beleid is op te vragen bij de locatiemanager. Zowel de vaste medewerkers, stagiaires en vrijwilligers zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag en gekoppeld aan onze organisatie.

Invulling Functie pedagogisch coach/beleidsmedewerker en VE coach

Pedagogisch coach/beleidsmedewerker

In de wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang) is bepaald dat kinderopvangorganisaties gaan werken met de functie van pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Achtergrond daarvan is dat de kwaliteit van het pedagogisch handelen een belangrijke kwaliteitsbepalende factor is voor goede kinderopvang. Zowel scholing als coaching op de werkvloer zijn geschikte instrumenten voor kwaliteitsstimulering. De intentie van de Wet IKK is om elke pedagogisch medewerker recht te geven op coaching uren zodat ze zich binnen de organisatie professioneel kunnen ontwikkelen. Deze ontwikkeling heeft naar verwachting een positieve impact op het pedagogisch klimaat op onze locaties, wat ten goede komt aan de ontwikkeling van onze kinderen. De inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker draagt bij aan ontwikkelen en implementeren van het pedagogisch beleid op onze locaties.

Binnen de wet IKK is bepaald dat elke beroepskracht jaarlijks coaching ontvangt. Het aantal uur inzet voor beleidsontwikkeling en voor coaching zal naar eigen inzicht over de locaties ingezet gaan worden. Het pedagogisch klimaat en de vakbekwaamheid van medewerkers zal leidend zijn voor het aantal coach uren per locatie of per individu. De wijze van inzet van pedagogisch beleid en coaching uren kunt u vinden op onze website: www.sknissewaard.nl

VE coach

De VE-Coach heeft als hoofddoel het verhogen van de kwaliteit van het aanbod van VE. Kansengelijkheid wordt bevorderd door vroeg te investeren in hoge kwaliteit van voorschoolse educatie voor kinderen met een VE -indicatie. De VE-Coach zorgt voor versterking van ouderbetrokkenheid, verbetering van het educatief-pedagogisch handelen én draagt in grote mate bij aan de kwaliteitsontwikkeling van voorschoolse educatie op de werkvloer. Daarnaast vormt de VE-Coach de schakel tussen het gemeentelijke beleid, het beleid van de kinderopvangorganisatie en de uitvoering op de werkvloer.

De VE coach doet dit door middel van het organiseren -van, en het coachen -tijdens de VVE- training. Zij ondersteunt en coacht collega's bij het implementeren van de methode Startblokken (Alle PM'ers die werken met kinderen van 0-12 jaar). Zij ondersteunt indien nodig bij het bedenken en uitwerken van thema's, (indien mogelijk in samenwerking met de desbetreffende school). Zij schrijft of updatet het Pedagogisch beleidsplan en het VE- plan, (vanuit de wet IKK en gemeente Nissewaard). Zij

ondersteunt bij het beheer van het kind volgsysteem Edumaps en stelt een extra observatiesysteem, volgens methode Startblokken op, die naar behoefte (voor extra inzicht) gebruikt kan worden.

De VE-coach zorgt voor een duidelijk pakket formulieren ondersteunend voor zorgkinderen, zoals: een invulformulier handelingsplan, het signaleren van opvallend gedrag, extra informatie over opvallend gedrag, een duidelijke sociale kaart t.b.v. ondersteuning bij opvallend gedrag, een overdracht formulier ter ondersteuning van een warme overdracht voor school en/of de BSO.

De VE-coach ondersteunt bij het organiseren van ouderbijeenkomsten en het samenstellen van ondersteunende les-tasjes (met extra oefenmateriaal) voor ouders van kinderen met een VE-indicatie, t.b.v. extra thuisondersteuning voor deze kinderen (ouderbetrokkenheid). De VE-coach stelt een ouderenquête op, i.v.m. een onderzoek ter bevordering van de (pedagogische) kwaliteit.

De VE-coach bezoekt themadagen georganiseerd door gemeente Nissewaard, zij is betrokken bij het onderzoek naar de VE kwaliteit vanuit Oberon. Ze onderhoudt contact met andere VE-coaches binnen gemeente Nissewaard. Zij maakt een vertaalslag en implementeert veranderingen binnen het beleid en de werkwijze binnen SK Nissewaard. In het geval van Stichting Kinderopvang Nissewaard behoort er minimaal 650 uur ingezet worden voor beleidsontwikkeling en 450 uur (10 x 45 FTE) voor coaching aan pedagogisch medewerkers. Voor VE coaching staat 90 uur (10 x 9 VE).

Overdracht

De groepsleidster noteert iedere ochtend de bijzonderheden. Naast de bijzonderheden kijkt de pedagogisch medewerker ook naar de interesses, talenten, behoeften en ontwikkeling van het kind. Voor de pedagogisch medewerksters is het prettig dat u hen informeert als er thuis iets bijzonders is gebeurd. Bijvoorbeeld als een kind slecht geslapen heeft, er een verandering in de huiselijke sfeer of een gebeurtenis heeft plaatsgevonden waarbij het kind erg geschrokken is.

Het vier ogen-principe

Het principe houdt in dat een volwassene altijd moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht. Een beroepskracht mag nog steeds alleen op de groep staan. Zolang maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken en of luisteren. Voor de locatie in de Vliegerdt zullen we de leerkrachten op de hoogte brengen van deze regelgeving. We streven ernaar dat:

- er altijd meer dan 1 volwassene aanwezig is op de groep;
- pedagogisch medewerkers en of leerkrachten regelmatig bij elkaar onaangekondigd binnen kunnen lopen;
- onderstaande ruimtes door doorzichtige afscheidingen tussen de ruimtes zo min mogelijk worden beplakt of beschilderd. Er moet voldoende naar binnen gekeken kunnen worden in:
 - de groepsruimtes;
 - de groepsruimte en de gang;
 - de groepsruimte en de sanitaire ruimte;
 - de groepsruimte en het kantoor.

1.3 Verzorging

De verzorging van het kind waarbij een goede hygiëne centraal staat; zoals snoeten poetsen, hand hygiëne, de vaste toiletronde en gezonde voeding is heel belangrijk voor jonge kinderen. Hoe deze verzorging, waaronder gezondheid, veiligheid en hygiëne wordt verstaan, optimaal wordt doorgevoerd, staat hieronder beschreven.

Eten en drinken

Het sociale aspect is hierbij ook heel belangrijk. Kinderen kijken en leren van elkaar en van de leidster aan tafel. Voeding neemt in de eerste levensjaren van een kind een elementaire plaats in; het is een eerste levensbehoefte. Het streven is om alle kinderen water te laten drinken. Natuurlijk zullen we kinderen tot niets verplichten en enkel stimuleren. We zorgen dat dit geleidelijk gebeurt en de siroop langzaam afgebouwd wordt. We hebben gekozen voor voedzamere producten als volkoren producten en voor voedzamere tussendoortjes. U kunt dan denken aan krentenbollen, ontbijtkoek, rozijntjes, rauwkost en maiswafels. In de keuze van de traktaties blijven de ouders vrij. Wij adviseren om traktaties niet te groot en te ongezond te maken. Voor leuke en gezonde traktatie ideeën kunnen ouders een kijkje nemen bij de kapstokken van de peuters. Natuurlijk is het fijn, dat het kind opeet wat voor hem is klaargemaakt. Hij wordt echter nooit gedwongen iets te eten wat hij niet (meer) lust.

Persoonlijke hygiëne

Voor het eten en drinken worden de handen en het gezichtje schoongemaakt.

Aan de ouder vragen we extra kleding mee te geven, want een kind knoeit of spuugt wel eens en dan is het prettig weer schone kleding aan te kunnen doen. De jongere kinderen krijgen bij het eten een slab of spuugdoekje.

Voor vieze neuzen gebruiken wij zachte tissues.

Grotere kinderen gaan op vaste tijden en wanneer zij het zelf aangeven naar het toilet.

Zindelijk worden de kinderen meestal tussen de 2-4 jaar. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze en in eigen tempo. Dit geldt ook voor het zindelijk worden.

SKN heeft een informatiebrief voor de ouders over zindelijkheid. Voor de kinderen zijn er speciale toiletjes.

Richtlijnen voor ziekte en ongeval

In de peutergroep kunnen zieke kinderen niet worden opgevangen. De wet Bestrijding Infectieziekten is hierbij van toepassing. We volgen zoveel mogelijk de richtlijnen van de GGD. Een ziek kind kan een risico voor andere kinderen en de groepsleiding vormen.

Een kind mag het dagverblijf niet bezoeken als het:

1. Koorts heeft, (> hoger dan 38,5 graden Celsius);
2. Een besmettelijke ziekte heeft;
3. Geen koorts heeft, maar het zich toch ziek voelt.

Stichting Kinderopvang Nissewaard voert een Risico Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid uit. De kinderdagverblijven en de dependance peutergroep de Vliegerdt voldoen aan de daarin gestelde eisen voor veiligheid en hygiëne en worden jaarlijks door de inspecteur van de GGD gecontroleerd. Bij aanwezigheid van besmettelijke ziekten wordt er regelmatig contact met de Jeugdgezondheidszorg van de GGD. Voor bepaalde ziekten is er een meldingsplicht.

Als het kind op de peuterschool ziek wordt, wordt er met de ouder contact opgenomen en overlegd hoe verder te handelen. Als de verschijnselen zich verergeren wordt de ouder verzocht het kind op te halen. Bij besmettelijke ziekte van groepsgenootjes wordt hiervan melding gemaakt op de deur van het lokaal. Bij de groepsleiding kan men een informatieblad over de ziekte krijgen. SKN verstrekt geen medicatie. Van huis uit meegebrachte medicijnen worden alleen toegediend, indien de ouder hiervoor schriftelijk zijn toestemming heeft verleend (zie blz. 16). Bij ongelukjes wordt de ouder gebeld en wordt er overleg gepleegd.

Bij een ernstiger ongeluk of letsel wordt, indien nodig, eerst de eigen huisarts van het kind gewaarschuwd. Bij verhindering wordt een vervangende huisarts gewaarschuwd. Daarna wordt met de ouder contact opgenomen of, indien die niet bereikbaar is, met de persoon die als noodcontactpersoon staat aangemeld. Bij dringende gevallen wordt rechtstreeks 112 gebeld en daarna de ouder.

Medisch handelen

Gehandicapte en chronisch zieke kinderen zijn onder bepaalde voorwaarden van harte welkom in de peutergroep. Vanuit de Wet BIG3 worden 3 categorieën medische handelingen onderscheiden:

1. Risicovolle handelingen en tevens voorbehouden handelingen: voorbehouden handelingen zijn handelingen die alleen mogen worden uitgevoerd door een beroepsbeoefenaar; (iemand die wettelijk bevoegd en bekwaam is)
2. Handelingen die niet voorbehouden zijn maar waarvan de uitvoering met de nodige zorgvuldigheid gepaard moet gaan. De uitvoering van een dergelijke handeling vraagt om nadere uitleg;
3. Eenvoudige medische handelingen: ook deze categorieën moeten zorgvuldig worden uitgevoerd. Omdat ze echter eenvoudig van aard zijn en regelmatig kunnen voorkomen mag van elke medewerker worden verwacht ze zonder nadere instructie of begeleiding uit te kunnen voeren. Bijvoorbeeld het verzorgen van een schaafwondje of het verwijderen van een splinter.

SKN biedt geen opvang aan kinderen met een medische indicatie volgens categorie 1. Van kinderen met een medische indicatie volgens categorie 2 wordt per opvangaanvraag bij de inschrijving bekeken of de organisatie over voldoende capaciteit en vaardigheden beschikt om opvang te kunnen bieden. In het belang van het kind wordt ook een evaluatie afgesproken na een periode van een half jaar.

Veiligheid en hygiëne

SKN is verantwoordelijk voor de veiligheid in de groep. Daartoe is het beleid veiligheid en gezondheid opgesteld. De omgeving dient veilig te zijn, de groepsleiding dient veilig te werken, de materialen voor de kinderen behoren veilig te zijn en de omstandigheden moeten veilig zijn om in te verblijven. In het kader van de vereiste veiligheid worden de voorschriften met betrekking tot de groepsgrootte en -ruimte per kind, de brandveiligheid en hygiëne gevolgd, zoals beschreven in de beleidsregels van de GGD, als toezichthouder kinderopvang.

Alle medewerkers van SKN hebben EHBO voor kinderen en vrijwel allemaal ook een certificaat voor BHV (Bedrijfshulpverlening). Tevens zijn voor de veiligheid een aantal protocollen en richtlijnen aanwezig, die de groepsleiding, indien nodig, dient te volgen; zoals het vluchtplan, protocol vermissing, meldcode huiselijk geweld, veilig slapen, protocol zieke kinderen.

In het gebouw mag niet gerookt worden. Voor iedere ruimte en voor het aanwezige materiaal zijn schoonmaakrichtlijnen aanwezig, zowel voor de groepsleiding als de interieurverzorgster, die dagelijks het gebouw na sluitingstijd schoonmaakt. Het huishoudelijke afval wordt in een container buiten het gebouw bewaard en die wordt wekelijks geleegd. Papier en glasafval worden apart weggebracht.

De planten in het gebouw en op de speelplaats moeten kindvriendelijk en niet giftig zijn. Het zand van de zandbak wordt ieder jaar verversd en de zandbakken hebben een kattennet. Dieren worden in het gebouw niet toegelaten.

Gebouw

De Stichting beheert meerdere gebouwen. De locatie de Vliegerdt is een dependance groep in basisschool de Vliegerdt. De locatie, waarin het kind wordt opgevangen, is speciaal voor de Peuterschool ingericht en daardoor is het zeer kindvriendelijk, sfeervol, gezellig en ruim ingericht met allerlei hoekjes, waarin het kind zijn spel kan spelen of activiteiten kan uitvoeren.

³ Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg.

Het is goed te ventileren en te verwarmen. Het lokaal is ruim en ook zeer geschikt voor het vrij spelen met de kinderen. De sanitaire ruimte heeft een toiletgroep met twee lage toiletjes en een klein aanrechtje om de handen te wassen. We maken gebruik van een opstapje. Het meubilair is aangepast aan de voor de betreffende groep gestelde eisen. De buitenspeelplaats is geheel afgezet met hekken. Er is een poort, die alleen door volwassenen geopend kan worden; bovendien is er altijd toezicht op de speelplaats.

Grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: ‘elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ene persoon ten opzichte van de andere persoon actief of passief opdringt, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden toegebracht aan die persoon in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen’. Zo staat het in de Wet op de jeugdzorg. In gewoon Nederlands; het gaat bij grensoverschrijdend gedrag om situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelingsmogelijkheden wordt geblokkeerd. Grensoverschrijdend gedrag is bij ons onacceptabel en we zullen er alles aan doen om dit te voorkomen. Dat doen we door enerzijds afspraken te maken en gedragsregels op te stellen. Anderzijds door elkaar aan te spreken of wanneer grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd melding te doen. Kinderopvang Nissewaard werkt met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Volgens de hierin opgenomen wettelijke regels is er een aandacht functionaris aangesteld die bij meldingen wordt ingeschakeld en het proces volgt. De aandacht functionaris binnen Stichting Kinderopvang Nissewaard is mevr. A. Vermeer (directeur). Meldingen kunnen gedaan worden bij de locatiemanager (Kim de Jong) of bij de vertrouwenspersoon van Arboned Hanneke Snels (06-226 276 35 / 0800-0204 204). Ook is er een mogelijkheid om contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur Inspectie van Onderwijs (0900-1113111) Er is een stappenplan (in de vorm van een protocol) dat we hanteren zodra er sprake is van grensoverschrijdend gedrag.

De meldcode huiselijk geweld

In 2013 is het Besluit vaststelling minimumeisen verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking getreden. Dit besluit verplicht organisaties om een meldcode vast te stellen en kennis en gebruik ervan te bevorderen. In het kader van kwaliteitszorg wordt de plicht opgelegd om een meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling, daaronder ook begrepen seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking (ook wel genoemd meisjesbesnijdenis) en eer gerelateerd geweld.

De meldcode huiselijk geweld werd geïmplementeerd in Stichting Kinderopvang Nissewaard. Per 1 januari 2019 is de meldcode verandert. Het wordt een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. De 5 stappen uit de meldcode blijven bestaan, maar stap 4 en 5 worden aangepast. In stap 5 vervalt het onderscheid tussen hulp verlenen of melden. De beroepskracht neemt in de nieuwe situatie twee losse besluiten:

1. Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
2. Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het per 1 januari 2019 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode.

Dit afwegingskader helpt de beroepskracht bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen.

De meldcode beschrijft in 5 stappen wat professionals moeten doen bij vermoedens van geweld. De vijf stappen zijn:

1. In kaart brengen van de signalen
2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of SHG

3. Gesprek met de ouders/verzorgers en indien mogelijk het kind
4. Wegen van het geweld aan de hand van het afwegingskader.
Bij twijfel altijd contact met Veilig Thuis
5. Beslissen over het doen van een melding en inzetten van noodzakelijke hulp.

2. HET SCHEPPEN VAN ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN

2.1 Ontwikkelingsgebieden

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen wijze. De peuterschool stelt zich ten doel om in samenwerking met de ouders mogelijkheden te scheppen, zodat het kind zich op een evenwichtige manier sociaal emotioneel, lichamelijk, cognitief en creatief ontwikkelt. Daarbij begeleiden we het kind zodanig dat we kunnen spreken van een op het kind gerichte totale ontwikkeling. Door individuele aandacht te geven, kan worden beoordeeld of een kind toe is aan een volgende stap in zijn ontwikkeling dan wel gestimuleerd moet worden om die volgende stap te zetten.

Emotionele veiligheid

Van hieruit leert het kind zijn gevoelens kennen en er mee om te gaan. Het uiten van emoties is een basisbehoefte. Ieder kind uit en ervaart zijn blijdschap, boosheid, agressie, verdriet, angst of verlangen op een andere wijze. De leidster van de groep respecteert de gevoelens van het kind en neemt deze serieus. Ze geeft het kind de ruimte en stimuleert hem/haar zijn/haar emoties te uiten en helpt hem/haar ermee om te gaan. De manier van benaderen verschilt per kind en per leeftijd. Door het benoemen van zijn/haar gevoel krijgt het kind meer greep op zijn emotie en kan daar zijn handelen op afstemmen of ombuigen tot een andere vorm. De leidster vindt positieve uitingen van gevoel heel belangrijk, benoemt deze herhaaldelijk en fungeert ook op dit vlak als voorbeeld voor de kinderen. Het kind moet dit echter wel als prettig ervaren.

Door zowel tijdens georganiseerde activiteiten als in het vrij-spel de situatie uit de 'echte' wereld na te doen, kan het kind zijn emoties uiten en verwerken. Er is in de groep volop materiaal voor de kinderen om zich uit te leven in de rollen die ze willen (denk bijvoorbeeld aan speelgoed waarmee zij alleen kunnen spelen, maar ook met meerdere kinderen).

Sociale ontwikkeling, het bevorderen van sociale competentie

De sociale verhoudingen staan in het dagverblijf centraal. Het contact leggen met elkaar, een gevoel van saamhorigheid ontwikkelen en relaties opbouwen met jongere, oudere en kinderen van dezelfde leeftijd, evenals met volwassenen. Dit uit zich vooral in het 'veel samen doen'.

Hierbij moet het kind niet alleen keuzes maken, maar soms ook op zijn/haar beurt wachten, speelgoed delen, conflicten oplossen, initiatief nemen, iets doen of laten voor een ander kind en voor zichzelf opkomen. De leidster heeft hierbij een stimulerende rol. Zij geeft vaak een eerste aanzet in het spel, breidt de spelsituatie uit, biedt nieuwe perspectieven of corrigeert. Zij beperkt de activiteiten alleen als:

- De activiteit te gevaarlijk is voor het kind;
- Er meer hulp van een volwassene nodig is, dan op dat moment pedagogisch medewerkers aanwezig zijn.

Cognitieve en creatieve ontwikkeling, bevorderen van persoonlijke competentie

De cognitieve ontwikkeling wordt ook wel de intellectuele ontwikkeling genoemd en heeft te maken met het begrijpen, verbanden leggen en oorzaak en gevolg weten. De zintuigen hebben een belangrijke invloed op deze ontwikkeling. In eerste instantie heeft het een belangrijke invloed op het

horen, zien, voelen en ruiken. Volwassenen praten tegen het kind en hanteren begrippen. Het kind neemt deze begrippen over.

In spelvorm komen wel veel begrippen aan bod, zoals allerlei verschillende vormen en kleuren, het tellen, de dagen, seizoenen, het weer en begrippen zoals dik/dun, groot/klein enz. In liedjesvorm, tijdens puzzelen en gezelschapsspellen, de tafelgesprekken, maar ook buiten op het speelplein worden deze begrippen in de praktijk gebracht. Kinderen leren door bepaalde dingen te doen en dit steeds herhalen. Vaak vragen ze de leidster een bevestiging of een complimentje en hebben de kinderen er plezier in een handeling, kleur of begrip toe te passen.

Cognitieve spellen zoals lotto's en puzzels zijn in de groepen op veel verschillende niveaus en in diverse uitvoeringen aanwezig. Het ligt aan het concentratievermogen en interesse van een kind op welk niveau een puzzel wordt gemaakt. Sommige kinderen kunnen een puzzel wel vijf keer achter elkaar maken en zijn iedere keer weer trots dat het lukt, waardoor het gevoel in zijn/haar eigen kunnen wordt versterkt.

Expressie/fantasie spelen worden in het vrij-spel en gezamenlijk gespeeld. Regelmatig worden nieuwe spelvormen aangeboden. Het kind kan zijn/haar creativiteit op basis van eigen inbreng uiten. Dat betekent als een kind tevreden is met het resultaat, wij ook tevreden zijn. Het is vrijblijvend om aan het maken van werkstukjes mee te doen. We stimuleren het kind wel tot het creatief bezig zijn door met materialen te experimenteren.

Lichamelijke ontwikkeling

De leefgroep van de peuterschool is uitnodigend en stimulerend ingericht en aangepast aan de leeftijden van de kinderen die er verblijven. Er is een grote mate van variatie in materialen voor verschillende leeftijden en verschillende ontwikkelingsstadia. Veel speelgoed is multifunctioneel. Er worden zowel volgens het dagprogramma/ochtend programma als op spontane momenten activiteiten aangeboden voor binnen of buiten waarmee de fijne of grove motoriek wordt bevorderd. De fijne motoriek wordt bevorderd door al vroeg met een vorkje te eten, te kleuren, scheuren, kralen rijgen, constructiemateriaal, de knikkerbaan etc. Voor de grove motoriek is de glijbaan, fietsjes, steppen, bal-, dans- en bewegingsspellen beschikbaar.

Het lichaamsbesef wordt bevorderd door de onderdelen van het lichaam in liedjes te benoemen en aan te wijzen. Een belangrijk deel van de lichamelijke ontwikkeling wordt gevormd door de zintuigen: het voelen, proeven, ruiken, horen en zien. De zindelijkheidstraining is beschreven in de persoonlijke hygiëne (1.3).

Taalontwikkeling

De taal van een kind stimuleren we door actief met taal bezig te zijn. We zingen veel en lezen vaak in zowel groepsverband als individueel. Ook in de tafelgesprekken stimuleren we de kinderen zelf iets onder woorden te brengen. De leidster praat veel bij wat ze doet, zodat het kind woorden gaat herkennen. Ze noemt het kind veel bij de naam en vertelt wat er gaat gebeuren (voor de kinderen passief taalgebruik). Langzamerhand gaan de kinderen zelf woordjes zeggen. Als een kind woorden 'verkeerd' zegt, verbeteren we niet expliciet door hem op zijn foute uitspraak te wijzen, maar geven zelf het goede voorbeeld in de juiste taalvorm. Het ligt aan de leeftijd en taalmogelijkheden van een kind in hoeverre we van het kind een bepaald taalgebruik vragen. Het taalgebruik wordt ook gestimuleerd tijdens de poppenkast, ritme- en geluidsspellen, video's, voorlees- en kijkboeken.

Binnen Stichting Kinderopvang Nissewaard bieden wij voorschoolse educatie met het VVE-programma Startblokken en basisontwikkeling. De nieuwe (IKK) VVE-eisen zijn opgesteld om de kwaliteit te verbeteren. Het programma Startblokken heeft een ontwikkelingsgerichte aanpak: zij sluiten aan bij de mogelijkheden van het kind en stimuleren het kind tevens om een stap verder te

zetten. Er wordt niet gewerkt volgens een voorgeschreven structuur of volgens een gesloten werkplan, vanwege de verschillen tussen kinderen.

In plaats daarvan voorziet het programma in 'bouwstenen'. Dit zijn criteria die de leidster en leerkracht helpen om een eigen plan van activiteiten met en voor de kinderen te maken. De bouwstenen bieden diverse handreikingen: voor het vormgeven van het aanbod van activiteiten, de inhoud en thematiek van de activiteiten, het pedagogisch-didactisch handelen van de leidster en leerkracht, het observeren en registreren van de ontwikkeling van de kinderen, de inrichting van de ruimte, de te gebruiken materialen, de dagindeling en de samenwerking met de ouders.

In de peutergroep in basisschool de Vliegerdt worden de thema's zoveel als mogelijk aangepast op die van de basisschool, zodat de doorgaande lijn gewaarborgd is. Ieder thema wordt uitgewerkt. Ieder thema heeft activiteiten die horen bij de verschillende ontwikkelingsgebieden. Deze ontwikkelingsgebieden zijn de motorische, sociaal emotionele, taal en cognitieve ontwikkeling. Bij ieder thema moet er ook aandacht zijn voor ouderbetrokkenheid. Ook is het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld geven in de Nederlandse taal. Daarom zijn onze medewerkers op het landelijke 3F taalniveau gecertificeerd.

De wijze van overdracht

Ieder kind dat de overstap maakt naar de basisschool wordt overgedragen. We gebruiken de digitale overdracht met de gegevens vanuit het ontwikkelingsvolgmodel (Edumaps) en we hebben een overdrachtsformulier voorschoolse instellingen van de gemeente Nissewaard. Bij kinderen die extra ondersteuning nodig hebben gehad en/of geplaatst zijn met een Ve-indicatie, wordt er persoonlijk overgedragen middels een warme overdracht.

Het observatiesysteem

Bij alle locaties van SK Nissewaard gebruiken we het observatiesysteem van Edumaps. De pedagogisch medewerkers hebben hier bijscholing voor gevolgd. Er zijn in het clusteroverleg met de leerkrachten van de onderbouw afspraken gemaakt over de ontwikkelingslijnen die we volgen. Hierdoor stoppen de observaties niet op het moment dat een peuter naar de basisschool gaat. Met deze kennis kunnen we de kinderen een beter passend onderwijs bieden.

De inhoud van de georganiseerde overleg momenten

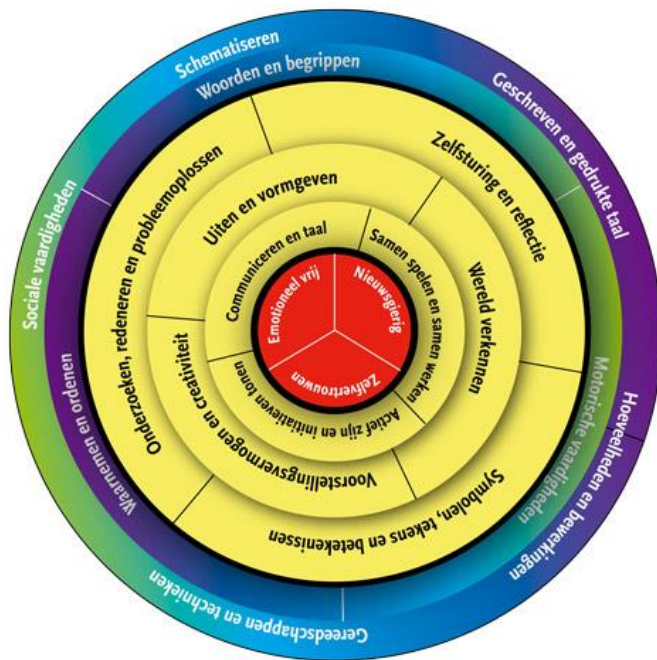
De basisscholen en de kinderopvang in het cluster Bernisse, bespreken de doorgaande lijnen en het effect van het onderwijs tijdens de cluster overleggen of in een kleiner verband tussen de pedagogisch medewerksters en de leerkrachten zelf. In de peuterleeftijd leren kinderen vooral door spelen, ervaren en doen. Met peuters wordt vooral gewerkt vanuit het eigen lichaam en vanuit de belevingswereld dicht bij het kind. De zintuigen spelen bij jonge kinderen een grote rol.

Pedagogisch medewerkers spelen een belangrijke rol

De kinderen hebben het aandeel van de pedagogisch medewerkster hard nodig. Ontwikkeling gaat niet vanzelf ook al moet je het wel zelf doen! De rol van de pedagogisch medewerkster heeft betrekking op:

- verzinnen van betekenisvolle thema's;
- rijke speel (leer)omgeving inrichten;
- handelingsgericht observeren;
- spelactiviteiten in het hart zetten;
- begeleiden/meespelen.

Pedagogisch medewerkers bereiden de activiteiten binnen een bepaald thema voor. Tijdens de activiteiten spelen ze mee, doen ze voorstellen en ze geven zetjes in de juiste richting. Na het thema evalueren de pedagogisch medewerkers met elkaar of het thema voldoende aansluiting had met de belevingswereld van het jonge kind.

Door inzet van een pedagogisch coach wordt de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers binnen hun werk gestimuleerd. De pedagogisch coach zal de medewerkers coachen bij de dagelijkse werkzaamheden.

Voorschoolse Educatie (VVE)

In het Brede School samenwerkingsverband van de gemeente Nissewaard, waaronder de basisscholen, de peuterspeelzalen, het centrum voor Jeugd en Gezin, bieden we de voorschoolse educatie aan kinderen. Peuters in de gemeente Nissewaard kunnen vanaf 2 jaar in aanmerking komen voor een VE-indicatie.

Met een VE-indicatie kunnen kinderen (extra) dagdelen komen naar een locatie binnen SKN waar VE wordt aangeboden. Deze (extra) dagdelen worden gesubsidieerd door de gemeente. Er staan tenminste twee gekwalificeerde pedagogisch medewerkers in de peutergroep, waarin kinderen verblijven met een VE-indicatie. Stichting Kinderopvang Nissewaard biedt voorschoolse educatie met het VE-programma Startblokken en basisontwikkeling. De nieuwe (IKK) VE-eisen zijn opgesteld om de kwaliteit te verbeteren. Het is belangrijk dat kinderen er echt baat bij hebben en dat de nieuwe manier van werken beroepskrachten stimuleert, dat zij meer plezier in hun werk krijgen. Het doel van VE is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool. Dat betekent niet dat er op schoolse wijze gewerkt wordt. Het programma dat we gebruiken is erop gericht om alle kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar op een speelse manier te stimuleren in hun ontwikkeling.

De VE- indicatie wordt afgegeven door de arts van het consultatiebureau. Het CJG (consultatiebureau) draagt zorg voor een sluitende aanpak op inschrijving, wat inhoudt dat ze zorgdragen voor de toeleiding van de kinderen naar de kinderopvang. Het CJG en de kinderopvang hebben korte lijnen, nauw overleg en hebben een sluitend werkbaar proces hiertoe afgesproken.

Voor een kind met een VE-indicatie wordt een handelingsplan geschreven door de mentor van de groep.

Inrichting van een VE-ruimte

De groepsruimte is uitdagend en uitnodigend. Er is veel te zien en te doen voor de kinderen. De ruimte is ingedeeld in hoeken, bijvoorbeeld een bouwhoek, huishoek, leeshoek en themahoek. De hoeken worden door de pedagogisch medewerker aangepast aan het thema. Dat maakt dat de hoeken voor de kinderen tegelijkertijd herkenbaar en uitdagend zijn. Zo zal de kast met ontwikkelingsmateriaal altijd puzzels bevatten, maar het puzzel aanbod is voor een deel afhankelijk van het thema. In alle hoeken kunnen materialen toegevoegd of tijdelijk weggehaald worden. Er is structuur en overzicht. Materialen hebben een vaste plek. Door pictogrammen en woorden is zichtbaar wat er in een kast of bak te vinden is en waar het dus weer opgeborgen dient te worden. Dit bevordert de zelfstandigheid. Ook bieden wij de kinderen open en echte materialen aan. Dit zijn materialen waar kinderen van verschillende leeftijden veel verschillende soorten spel mee kunnen spelen. Denk aan water, zand, klei, blokken, kosteloos materiaal, dingen uit de natuur en materiaal waarmee verschillende zintuigen gebruikt worden. Kinderen ruiken, voelen en bekijken het materiaal en 'proeven' er soms ook van. Kinderen vinden het heerlijk om volwassenen na te doen. Zorg daarom ook voor echte materialen waarmee ze dat kunnen. Denk bijvoorbeeld aan: echte pannen, echte huishoudelijke apparaten en echte (grote en kleine) kledingstukken en accessoires. Kinderen kunnen veel leerervaringen opdoen door met open, echte materialen te spelen. We zullen daarbij uiteraard rekening houden met de veiligheid van de materialen.

Uitwerking VE-aanbod van 16 uur/wk

De voorschoolse educatie voor peuters met een indicatie (vanaf 2 jaar) wordt aangeboden op de peuterschool de Vliegerdt voor tenminste 16 uur per week.

VE Coach

De VE-Coach heeft als hoofddoel het verhogen van de kwaliteit van het aanbod van VE. Kanselijkheid wordt bevorderd door vroeg te investeren in hoge kwaliteit van voorschoolse educatie voor kinderen met een VE-indicatie. De VE-Coach zorgt voor versterking van ouderbetrokkenheid, verbetering van het educatief-pedagogisch handelen én draagt in grote mate bij aan de kwaliteitsontwikkeling van voorschoolse educatie op de werkvloer. Daarnaast vormt de VE-Coach de schakel tussen het gemeentelijke beleid, het beleid van de kinderopvangorganisatie en de uitvoering op de werkvloer.

VE Ouder beleid

Ouders spelen een belangrijke rol bij de VE. Nadat de indicatie is afgegeven volgt er een intakegesprek op de groep. De ouders ontvangen een intakeformulier met aanvullende gegevens. Het intakegesprek wordt tevens aantoonbaar gebruikt om na te gaan wat de behoefte van de ouder is om de ouderparticipatie te bevorderen.

Daarin worden aspecten ingevuld over o.a.:

- De samenstelling van het gezin en de plaats van het kind daarin;
- Bijzonderheden van de ontwikkeling;
- Ontwikkelings- en kind kenmerken;
- Gezondheid en (opvallende) gedragskenmerken van het kind;
- De wijze van opvoeden en het stimuleren van de ontwikkeling. (rol van beide ouders, tijd voor het kind, eet- en slaapritme, voorlezen, samen spelen, thuistaal, enz.)

Ouders die de Nederlandse taal nog niet machtig zijn worden wat vaker uitgenodigd om naar het dagverblijf te komen om te checken of de informatie die zij ontvangen begrepen wordt.

VE heeft meer succes heeft als ouders ook thuis de ontwikkeling van hun kind stimuleren, dit in het verlengde van de vve-activiteiten op de peuterschool. Ouders ontvangen onder andere de 'thema' brief. Daarin staat informatie over de verschillende activiteiten die gedaan worden en wat ouders ook thuis kunnen doen. Ouders worden gestimuleerd om thuis samen met de peuter VE-activiteiten te ondernemen. Denk bijvoorbeeld aan het verzamelen van spulletjes voor een bepaald thema of het stimuleren van het voorlezen thuis. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers ouders boek- en spelmaterialen meegeven om thuis met hun kind(eren) te gebruiken. Deze zijn gericht op activiteiten die de ontwikkeling van kinderen stimuleren. Ouders worden, indien nodig, ondersteund bij de activiteiten thuis met de kinderen en koppelen terug of en hoe de activiteiten thuis zijn uitgevoerd.

SK Nissewaard is een gekwalificeerde VE-locatie en gebruikt het programma Startblokken

Startblokken is een duidelijk uitgewerkt methodisch programma. Het programma besteedt veel aandacht aan taalverwerving. Het programma is flexibel: het kan bijvoorbeeld worden aangepast aan de doelgroep of aan de situatie in de dagopvang. Er zijn speciale activiteiten voor ouders, zodat zij betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind. Er zijn voor pedagogisch medewerkers voldoende mogelijkheden om goed met het programma te kunnen werken. 2 keer per jaar volgt er ook een bijscholing op het gebied van voorschoolse educatie. Nieuwe pedagogisch medewerkers volgen direct na de start van hun contract een basisopleiding voor VE. Startblokken biedt gedurende de hele dag educatieve kenmerken, zo wordt de peuter met een taalachterstand voortdurend gestimuleerd in de taalontwikkeling door:

- De speel- leerinrichting van de groep;
- Het taalaanbod bij alle activiteiten, ook tijdens de eet en drink momenten;
- De interactie tijdens de verzorging;
- Het gerichte activiteiten aanbod.

Deze pedagogische methodiek draagt bij om de ontwikkeling van baby's, peuters en jonge kleuters optimaal te stimuleren. In de peuterleeftijd leren kinderen vooral door spelen, ervaren en doen. Met peuters wordt vooral gewerkt vanuit het eigen lichaam en vanuit de belevingswereld dicht bij het kind. De zintuigen spelen bij jonge kinderen een grote rol. Het programma bevat tips en suggesties om baby's en dreumesen (tot 2 jaar) activiteiten aan te bieden. Op taalgebied is het doel van VE het vergroten van de Nederlandse taalvaardigheid, zodanig dat aan het eind van de peuterperiode voldaan wordt aan de voorwaarden die nodig zijn voor een soepele overgang naar het kleuteronderwijs.

Het zorgt ervoor dat pedagogisch medewerkers zich niet alleen richten in een aanbod van taal- en woordenschat oefeningen, maar ook aansluiting zoekt bij de spelontwikkeling van jonge kinderen. In Startblokken nemen kinderen deel aan spelactiviteiten en verkennen interessante actuele thema's.

Het is een doelgerichte aanpak die aansluit bij wat de meeste jonge kinderen zelf willen: 'groot zijn', meedoen aan de wereld om zich heen en natuurlijk veel leren en nieuwsgierig blijven. Brede ontwikkeling staat daarbij voorop. Sociaal competent handelen, taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en persoonlijke zelfstandigheid versterken elkaar. Het werken met het VVE-programma Startblokken wordt regelmatig geëvalueerd en verbeterd. Tijdens het teamoverleg staat de VE op de agenda, in groepsoverleg wordt geëvalueerd en besproken met welke activiteiten en op welke manier de kinderen in de groep worden gestimuleerd in hun ontwikkeling.

Ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen

Door het reageren op individuele behoeften van het kind wordt de basis gelegd voor de ik-ontwikkeling, het zichzelf zijn en het zelfvertrouwen, wat weer de basis vormt voor de zelfstandigheid. De leidster stimuleert de zelfstandigheid door het kind zoveel mogelijk zelf taken te laten uitvoeren die passen bij zijn ontwikkelingsniveau. Zij spreekt het kind aan op wat het zelf kan

en betreft het kind steeds bij de dagelijkse gebeurtenissen. Het kind heeft bij ons een eigen mandje met voorzien van zijn naam, waarin al zijn/haar “eigen” bezittingen zoals kleding, speen, knuffel e.d. liggen. In spelvorm worden regelmatig de namen van het kind, broers, zusjes en ouders genoemd en wie een jongen of meisje is om het identiteitsbesef te bevorderen. De leidster speelt op een positieve, opbouwende wijze in op wat het kind kan en wil en zorgt ervoor dat alleen datgene wordt verwacht waaraan het kind kan voldoen.

Belonen en prijzen dragen bij aan het zelfbewustzijn van het kind en stimuleert de zelfstandigheid. Zo vindt het kind het spannend iets nieuws te ondernemen. Naast het belonen en prijzen van het gedrag is het belangrijk een vertrouwenwekkende sfeer te scheppen, waarbij de leidster uitstraalt dat het kind wordt geaccepteerd zoals het is en waarin het fouten durft te maken, boos durft te worden, zijn mening kan uiten, zelf plannen kan bedenken en de plannen kan uitwerken of uitproberen.

Problemen in de ontwikkeling

Soms wil een kind gewoon meer dan hij/zij al kan of heeft een kind soms stimulerende woorden of voorbeelden nodig om iets te doen. Dit is in het algemeen geen probleem en dit lost zich in de loop van de tijd vanzelf op. Als de leidster een mogelijke achterstand in één van de ontwikkelingsgebieden signaleert, worden ouders daar direct bij betrokken en geïnformeerd. Met hun toestemming wordt het kind eerst geobserveerd om het ‘probleem’ zichtbaar en bespreekbaar te maken. Tevens bespreekt de leidster het kind met haar collega’s en er wordt bekeken of door extra aandacht, een andere aanpak of materiaal het kind kan worden geholpen. Hierbij is de inbreng van de voorschools maatschappelijk werkster van groot belang. Zij zal contact opnemen met de ouders en een verkennend gesprek voeren, om te zien of het kind thuis hetzelfde gedrag vertoont en hoe de ouder dit ervaart. Gezamenlijk overleg kan al vaak verhelderend werken.

Daarna zal, indien nodig, een plan van aanpak worden afgesproken waarbij het de bedoeling is dat zowel de leidster als haar collega’s en de ouder gezamenlijk werken aan een oplossing. Indien er een probleem in de ontwikkeling blijft bestaan, kan de organisatie deskundige hulpverlening adviseren. SKN heeft op dit gebied niets meer dan een signalerende en adviserende functie. De uiteindelijke verantwoording en beslissing blijven altijd bij de ouder. Zonder instemming van de ouder wordt geen externe hulp gevraagd. Een uitzondering is als bij het dagverblijf een vermoeden van kindermishandeling of seksueel misbruik bestaat. Dan volgen we het protocol ‘meldcode huiselijk geweld’.

In 4.3. ‘Externe contacten’ staan adressen van hulpverlenende instanties. Er is soms een beperking in de mogelijkheid om speciale behandelingen of ondersteuning te bieden aan een individueel kind. Medische handelingen door de leidster zijn wettelijk uitgesloten. Indien blijkt dat het kind niet op zijn plaats is in de groep en de plannen om het kind te helpen onvoldoende werken, kan na gesprekken met de ouder het besluit vallen de opvang van het kind te beëindigen.

Daarnaast kunnen ouders altijd bij ons terecht bij vragen of kleine problemen in de ontwikkeling van het jonge kind. Wij bezitten genoeg pedagogisch en ontwikkelingskennis van het jonge kind om u te kunnen helpen bij vragen over zindelijkheid of de peuterpubertijd. Ook zijn wij op de hoogte van de activiteiten in de gemeente Nissewaard die u zouden kunnen helpen als de ouder- kind ochtenden. U kunt daarom altijd hulp en advies vragen aan de pedagogisch medewerkers of de voorschool maatschappelijk werkster.

3. HET OVERBRENGEN VAN WAARDEN EN NORMEN

Samenleven en relaties

Kinderen en ouders worden op een respectvolle manier benaderd. Verschillen tussen de kinderen worden als een verrijking van de groep beschouwd. Om te kunnen 'groeien' moet het kind zich thuis voelen.

De leidster in de groep van het dagverblijf dient uit te stralen dat elk kind en zijn/haar ouders geaccepteerd zijn. Opvattingen over het geloof, de sociale klasse, de cultuur of de sekse worden beïnvloed door de omgeving waarin men is opgegroeid. Het dagverblijf probeert kritisch te staan tegenover een vooroordeel, mening en het gedrag dat daar uit voortvloeit. De leidster ziet erop toe dat er geen negatieve opvattingen over bepaalde groepen in de samenleving worden geuit. Een andere samenlevingsvorm dan de traditionele wordt als gewoon beschouwd.

Van jongens of meisjes wordt geen specifiek patroon verwacht. Zij krijgen hetzelfde soort speelgoed aangeboden en de keuzevrijheid in het spel en speelgoed staat centraal. De leidster geeft de kinderen de ruimte om elkaar uit- en op te zoeken. Vriendschappen worden bevorderd. Het kind wordt niet gedwongen apart of juist met anderen te spelen als hij dat zelf niet wilt. Bij vriendschap moet sprake zijn van gelijkheid.

Normen en waarden

De peutergroep is naast het gezin een samenlevingsvorm waarin de sociale ontwikkeling plaats vindt. De leidster heeft tijdens de opvoeding van het kind een stimulerende rol en zal daarbij een voorbeeld voor de kinderen in de groep zijn. Ze dient zich bewust te zijn van haar eigen normen en waarden. Normen en waarden verschillen tussen pedagogisch medewerkers en ouders, maar ook tussen pedagogisch medewerkers onderling. Afspraken met elkaar en open communicatie naar elkaar, naar ouders en kinderen is belangrijk.

In de omgang met anderen leert het kind zich waarden en normen eigen te maken. Bij jonge kinderen wordt dit in hoofdzaak bereikt door gewenst gedrag te belonen en ongewenst gedrag te corrigeren.

Regels

Ook al weten peuters vaak heel snel wat wel en niet mag, het is voor hen moeilijk om zich aan bepaalde regels te houden. In de groep zijn regels eigenlijk gestelde grenzen. Deze regels zijn een middel en geen doel. In het belang van het kind zijn de regels zo vastgesteld dat er voor elk kind ruimte blijft om zich zo goed mogelijk te ontplooien en zijn veiligheid te waarborgen. Het dagritme geeft bijvoorbeeld houvast aan de groep, maar in het belang van het kind kan hier vanaf worden geweken. Bij deze grenzen wordt ook rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van een kind. Elke situatie vraagt zijn eigen aanpak. Als er wordt afgeweken van een regel wordt de reden aan het kind uitgelegd. Deze uitleg is belangrijk om ervoor te zorgen dat het kind de regel begrijpt.

Door het kind aan te spreken op wat hij /zij doet, leert hij de consequenties van zijn gedrag. Het kind wordt gestimuleerd om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan en duidelijk te maken wat wel en niet kan. Regel in de groep is dat de kinderen elkaar geen pijn mogen doen. Alle kinderen, ook vriendjes, krijgen wel eens ruzie. In eerste instantie worden zij gestimuleerd dit zelf op te lossen. Zij moeten leren te onderhandelen, voor zichzelf en voor elkaar op te komen. Indien het tot schoppen, slaan, bijten e.d. komt, is het vaak een uiting van onmacht van het kind omdat hij/zij zijn/haar gevoel niet op een andere manier kan uiten. Om niet-gewenst gedrag bij te sturen, zijn er een aantal mogelijkheden. Het kind afleiden, naar hem/haar kijken, negeren, met het kind praten, waarschuwen of daadwerkelijk ingrijpen. Bovendien kan de reactie van andere kinderen medebepalend zijn hoe er op het ongewenste gedrag wordt gereageerd.

Corrigeren

Bij een conflict helpt het al vaak als er een leidster in de buurt is. Kan een kind het conflict zelf niet oplossen of escaleert het conflict en is er onacceptabel gedrag dan praat de leidster met beide partijen en probeert zodanig te bemiddelen dat ze weer als vriendjes verder kunnen spelen. De leidster is consequent in wat wel en niet als acceptabel gedrag wordt aangemerkt. Het kind wordt altijd zo positief mogelijk benaderd. Het is belangrijk om gewenst gedrag te benoemen.

Feesten en rituelen

Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met het vieren van belangrijke momenten in het leven. Een feest met alle daarbij behorende rituelen, geschenkjes en traktaties maakt altijd een enorme indruk op een kind. Wij vragen de ouders middels onze nieuwsbrieven en via de oudercommissie, te letten op het meebrengen van een gezonde traktatie. Vooral de eigen verjaardag en die van de pedagogisch medewerkers worden uitbundig in de groep gevierd met een cadeautje, slingers, een feestmuts en veel liedjes. Ook de ouders worden uitgenodigd om de verjaardag van hun kind 's morgens mee te vieren.

4. SAMENWERKING MET DE OUDERS

4.1 Samenwerking ouder en leidster

Mentorschap

Kinderen worden beschermd en gekoesterd door hun ouders. Het is hun kostbaarste bezit. Ouders leggen de basis voor het verdere leven van hun kind. De relatie die kinderen opbouwen met ouder, broers, zusjes, oma's en opa's is van primair belang.

Peutergroep de Vliegerdt is een maatschappij in het klein waar het kind relaties aangaat met andere kinderen en volwassenen. Het kind wordt op een andere manier gestimuleerd door de mensen om hem heen en door het materiaal dat het krijgt aangeboden. Deze kennismaking met de 'buitenwereld' moet zorgvuldig en in goed overleg tussen ouder en dagverblijf gebeuren. De ouder is de primaire opvoeder. SKN is partner in de verzorging en opvoeding. Er vindt een wisselwerking plaats tussen leidster en ouder over het 'hoe' en 'wanneer' van de ontwikkeling van het kind. Elk kind heeft een mentor, de ouder wordt bij het intake gesprek op de hoogte gebracht wie zijn of haar mentor is.

De mentor heeft regelmatig contact met de ouder, via het intakegesprek op de groep, de overdracht en de tien-minuten gesprekken. Het is prettig als de ouder aangeeft wat zijn/haar wensen zijn ten aanzien van bepaalde aspecten van de opvoeding. De leidster heeft respect voor de cultuur waar het kind deel van uitmaakt. Hiermee wordt dan ook zoveel mogelijk rekening mee gehouden. De ouder kent het kind toch het best. Wel geeft de leidster af en toe een suggestie aan de ouder mee als ze denkt dat dit in het belang is van het kind. Soms komt er een vraag van een ouder die in de praktijk in de groep niet kan worden gerealiseerd. Als dit het geval blijkt, wordt met de ouder overleg gepleegd om op een andere wijze toch tot een bevredigend resultaat te komen.

4.2 Informatielijnen en overlegvormen

Kennismakingsgesprek

Aan de hand van de aanmelding wordt de ouder gevraagd de locatie van de peutergroep persoonlijk te komen bezoeken en kennis te maken met de werkwijze, de groepsruimte en huisregels. Hierin kunnen allerlei vragen en informatie worden uitgewisseld.

Intakegesprek

Voordat het kind de Peuter Plus groep daadwerkelijk zal gaan bezoeken, wordt de ouder uitgenodigd om met het kind nog eens te komen kijken. De ouder en kind worden dan, het liefst op een ochtend waarop het kind later ook zal komen, de groep ontvangen. Ter plaatse kunnen vragen worden gesteld en informatie over het kind worden uitgewisseld. De ouder ontvangt dan een formulier voor aanvullende gegevens en het peuterboekje.

Wennen

Per kind wordt afgesproken of het gelijk de hele ochtend komt; dit aangepast aan de leeftijd en aard van het kind. Het ene kind heeft meer tijd nodig om te wennen dan het andere. Het helpt vaak om dingen van thuis mee te nemen. Denk hierbij aan een knuffel. Dit leggen de leidster en het kind dan later in zijn mandje. Ook voor de ouder is de eerste keer vaak wennen. In het belang van het kind probeert de leidster het afscheid niet te lang te laten duren. De ouder kan te allen tijde naar de groep bellen om te informeren hoe het met hun kind gaat (zie wennen op blz.5).

Peuterboekje

Bij de start van de opvang in de peuterplusgroep ontvangt de ouder een boekje met de belangrijkste informatie over de groep.

Informatiegesprek bij het halen en brengen

Als het kind gehaald of gebracht wordt, is er een mogelijkheid om kort informatie over het kind uit te wisselen. Ook het doorgeven van informatie zoals een ander die het kind zal ophalen kan in deze gesprekjes naar voren komen. Indien er bijzonderheden zijn wat drinken en medicijngebruik betreft hoort de leidster die graag van de ouder. Aan het einde van de ochtend kan de tijd worden benut om eventuele bijzondere gebeurtenissen van die dag te bespreken. Langere gesprekken met de leidster en/of andere ouders dienen niet in de groep plaats te vinden. De leidster heeft immers in de groep al haar aandacht voor de kinderen nodig. De ouder kan een afspraak maken om op een ander moment te overleggen. Als ouders onderling een gesprek willen, is het voor de groep aangenaam als dit buiten het gezichtsveld van de kinderen geschiedt.

Ouderavond

Eenmaal per jaar wordt een ouderavond georganiseerd. Daarin wordt de ouder op de hoogte gebracht van actualiteiten en zijn er interactieve lezingen. Bovendien is er gelegenheid om vragen te stellen.

'Tien minuten' gesprek

Elk jaar worden de ouders uitgenodigd voor een 'tien minuten' gesprek. We volgen de ontwikkeling van de kinderen met Edumaps. De ouders krijgen voorafgaand aan het gesprek een vragenlijst om in te vullen. Natuurlijk kan buiten bovengenoemde gesprekken de ouder een aparte afspraak maken met een leidster en/of de locatiemanager van de peuterschool.

Ouder/themabrieven

De ouders ontvangen bij elk nieuw VVE thema een brief met informatie over het nieuwe thema en leuke suggesties voor VVE om thuis te doen.

SKN online

De stichting heeft een website met veel informatie. Daarnaast maakt SKN gebruik van twitter voor leuke foto's, oproepen en nieuws. Nieuwsberichten worden ook gedeeld via de ouderapp van KidsAdmin.

Website: www.sknissewaard.nl

Twitter: @StichtingKB

Overdracht bijzonderheden van kinderen naar pedagogisch medewerkers onderling

Er is een schriftelijke (digitale) overdracht in de groepen over de dagelijkse veranderingen. Denk hierbij aan zieke of afwezige kinderen, het ruilen van dagen, het vermelden dat een ander persoon dan de ouder het kind ophaalt, afwijkende ophaaltijden en andere afspraken met de ouder en/of de leidster. In de digitale map zijn de gegevens van de kinderen en de presentielijsten opgeslagen. De gegevens zijn beveiligd en worden alleen gebruikt voor de daartoe noodzakelijke doeleinden. (zie ook ons privacy beleid en AVG wetgeving) De overdracht is strikt vertrouwelijk en alleen voor de pedagogisch medewerkers onderling bestemd.

Medicijngebruik

Op het aanvullende aanmeldingsformulier wordt de ouder gevraagd toestemming te geven voor het toedienen van de van huis meegebrachte medicijnen. Indien deze toestemming aanwezig is en het kind tijdens zijn/haar verblijf in de groep medicijnen nodig heeft, geeft de ouder deze aan een leidster. De leidster vult een formulier in, die wordt ondertekend door de ouders en vervolgens in het mandje van het kind wordt gelegd. Op dit formulier wordt de bijzonderheden zoals tijdstip van toediening, aantal malen, hoeveelheden etc. genoteerd. Ook worden in het schriftje de tijden van toediening vermeld.

Bespreken van kinderen

Ongeveer 6 keer per jaar hebben de pedagogisch medewerkers van de groep een 'team/groepsoverleg'.

Tijdens dit team/groepsoverleg is er altijd ruimte voor een kind bespreking.

Daarnaast worden kinderen die nieuw zijn in de groep besproken en kinderen waarbij iets opvallends is waargenomen.

Ook worden in het groepsoverleg onderlinge afspraken gemaakt om op een bepaald gedrag van een kind hetzelfde te reageren zodat de benadering op het gedrag overeenstemt.

Teamvergadering

Ongeveer 6 keer per jaar overlegt het team over allerlei beleidsonderwerpen, personele zaken en groepsactiviteiten.

Bengelboek

Regelmatig wordt in het bengelboek van het kind een foto of werkje geplakt. Als het kind de peuterschool verlaat, krijgt hij/zij het boek mee naar huis als herinnering.

Eind evaluatieformulier

Als een kind de peuterschool verlaat, willen wij graag van de ouder de mening over het de peuterschool vernemen. Dit formulier kan bijdragen tot het verbeteren van de kwaliteit in de peuterschool.

Medezeggenschap ouders

De organisatie heeft een oudercommissie, waarin zes tot acht ouders zijn vertegenwoordigd. Zij hebben adviesrecht over zaken vanuit het pedagogisch beleid en inkrimping of uitbreiding van de peuterschool en/of de groep. Ook hebben zij verzwaaard adviesrecht over de kwaliteit van de zorg, klachtenbehandeling, hygiëne, voeding, veiligheid etc.

Tevens kan de oudercommissie ongevraagd advies geven over zaken die voor de ouder en cliënt van belang zijn. De ouder kan zich met vragen en wensen, die het algemene nut dienen, wenden tot de oudercommissie. De OC leden kunnen hiervoor persoonlijk worden aangesproken, maar ook kunnen vragen, op- en aanmerkingen in de brievenbus ter attentie van de oudercommissie worden gedeponeerd. De leden van de OC worden door het bestuur benoemd, op voordracht van de ouders.

De oudercommissie is nauw betrokken geweest bij de voorbereiding voor de start van de Vliegerdt destijds.

1 ouder van een kindje van peuterschool de Vliegerdt neemt deel aan/vertegenwoordigd de ouders van de Vliegerdt bij de oudercommissie.

Klachtenbehandeling

Dagelijks doen wij ons uiterste best om de kinderen naar volledige tevredenheid van de ouders te verzorgen en te begeleiden in de groepen. Soms kan er onverhoopt toch iets voorvallen of misgaan waar u als ouder ontevreden over bent. Dit horen wij dan graag van u. Wij staan open voor vragen en suggesties en zullen ten allen tijde proberen deze zo goed mogelijk te behandelen of toe te passen. Mocht de ontevredenheid verder gaan, en u gaat over tot het indienen van een klacht, dan staat Stichting Kinderopvang Nissewaard garant voor een correcte afwikkeling hiervan en geven middels een klachtenprocedure 2 mogelijkheden om de klacht in te dienen. Te weten: een interne en een externe route.

Intern houdt in dat de ouder de klacht binnen Stichting Kinderopvang Nissewaard indient en wij deze klacht samen met u proberen op te lossen. Extern betekent dat u met uw klacht direct of na de interne regeling een externe geschillencommissie benadert. Wij zijn aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang. In dit klachtreglement beschrijven we de interne regeling en geven wij aan hoe te handelen bij een externe klacht. U kunt dit ook nalezen op onze website: www.sknissewaard.nl onder het overige informatie>klachtenrapportage.

Privacy

De Wet Persoonsregistratie is ook van toepassing op de kinderopvang. Het Privacy-protocol garandeert een zorgvuldige en behoorlijke omgang met persoonsgegevens. De gegevens van ouder en kind worden in een afgesloten kantoor bewaard. Relevante gegevens, die de pedagogisch medewerkers nodig hebben ten behoeve van het kind staan in de digitale 'kind map'. De ouder kan inzage krijgen in de gegevens van zijn/haar kind. De schriftelijke overdracht is alleen door het personeel in te zien.

De financiële stukken over inkomen en betalingen van een ouder zijn opgeslagen in een afgesloten kantoor en kunnen alleen worden ingezien door de penningmeester, directeur en de financieel administratieve medewerker. Zonder toestemming van de ouder worden geen gegevens van ouder of kind naar buiten gebracht. Het personeel heeft een beroepsgeheim en mag geen informatie over het kind aan een ander als de ouder verstrekken.

4.3 Externe contacten ten behoeve van pedagogisch handelen

GGD Rotterdam
Schiedamse dijk 95
3011 EN Rotterdam

Informatie en advies over hygiëne en infectie kinderziekten.

CJG Centrum voor Jeugd en Gezin
De instelling voor jeugdzorg
op gemeentelijk niveau

Hulp bij opvoeden en opgroeien.

VTO Team
0181-626311

Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.

Integrale Vroeghulp Voorne Putten
en Rozenburg
Postbus 80

Voor vragen en hulp bij problemen in de ontwikkeling van het kind.

3220 AB Hellevoetsluis
0181-339099

JSO voor opvoedingsondersteuning
en Preventie
Noothoven van Goorstraat 11E
2806 RA Gouda
0182-573933

Voor vragen over
opvoedingsproblematiek.

Veilig Thuis
Advies en meldpunt kindermishandeling
0800-2000 (gratis)
Vooreenveiligthuis.nl

Advies over kindermishandeling.

